

Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського»

Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра теорії та методики практичної психології

Методичні рекомендації

щодо забезпечення самостійної
роботи здобувачів вищої освіти другого
(магістерського) рівня 1 року навчання

з дисципліни

«ПСИХОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ»

ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 ПСИХОЛОГІЯ

Автор:

Головська Ірина Георгіївна

Одеса 2021

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (*Протокол №10 від 25.03.2021 р.*)

Рецензенти:

Гузенко В. А. кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Одеського національного політехнічного університету

Пивоварчик І. М. кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії та методики практичної психології Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Психологія організації» за спеціальністю 053 Психологія / укл. І. Г. Головська. Одеса. Університет Ушинського. 2021. 19 с.

Методичні рекомендації складено відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 09.07.2018 року № 1/9-434 «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення» і містять пояснювальну записку, вказівки щодо організації самостійної роботи студентів, зміст самостійної роботи з дисципліни «Психологія організації», питання до самоконтролю, а також список літератури.

Призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 053 Психологія.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Психологія організації» є складовою програми професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», які навчаються за спеціальністю 053 Психологія

Мета вивчення дисципліни «Психологія організації» Мета вивчення дисципліни «Психологія організацій» забезпечити опанування здобувачами системи спеціальних знань про психологічні особливості діяльності людини в організації; психологічні якості особистості, які необхідні для адаптації до умов професійної діяльності в організації; стратегію поведінки, спрямовану на покращення організаційної ефективності та створення приємних умов праці, індивідуального розвитку та психічного здоров'я людини.

Сформувати мотивацію щодо використання набутих знань у професійній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Психологія організацій» студенти мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психодіагностика», «Основи психологічного консультування», «Психологія менеджменту».

Очікувані результати навчальної дисципліни: унаслідок вивчення навчальної дисципліни студенти мають

Знати:

- історію становлення психології організацій як науки;
- теоретико-методологічні основи організаційної психології;
- описувати параметри діяльності: предметність, вмотивованість, цілеспрямованість у контексті організаційної діяльності;
- ідентифікувати теоретичні підходи щодо ролі соціально-психологічних чинників у процесі вдосконалення системи організаційної діяльності;
- – визначати сутність та відмінність феноменів лідерства, керівництва та підпорядкування при розв'язання складних задач і проблем;
- -визначати особливості психологічного супроводження поведінки фахівців в організації та психологічну характеристику діяльності людини в організаціях;

- вибирати шляхи психологічного супроводження професійної поведінки людини в організації та формування прийнятного соціально-психологічного клімату в організації;
- упорядковувати методи профілактики та шляхи подолання конфліктів.

Уміти:

- критично осмислювати проблеми організаційної поведінки, забезпечувати цілісність процесу управління організацією за рахунок врахування основних параметрів;
- опанувати основним інструментарієм вивчення закономірностей і специфіки спільної діяльності людей в
- систему мотивації працівників організації, застосовуючи нові підходи та прогнози розвитку колективу організації;
- створювати команду в організації, орієнтовану на ефективне виконання завдання;
- використовувати засоби емоційно-вольової регуляції в організаційній поведінці, володіти та застосовувати психологічні механізми формування сприятливого для успішної діяльності організації соціально-психологічного клімату в колективі;
- забезпечувати супровід психологічні стратегії переборювання негативних наслідків організаційної поведінки людей різного віку.
- аналізувати власний стиль життя, управління та застосовувати психологічні механізми самовдосконалення, саморозвитку, здатності до навчання;
- передбачати та аналізувати причини конфліктів, визначати стилі, стратегію управління конфліктами, забезпечувати системну профілактику виникнення конфліктних ситуацій.
- використовувати спеціальні методи психодіагностики.

ВКАЗІВКИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота – це вид діяльності, за якої студент самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує практичне питання, тему, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, на лекціях, практичних або лабораторних заняттях.

Оволодіння вміннями і навичками самостійної роботи забезпечує розвиток творчого потенціалу, становлення емоційної складової особистості – почуття обов'язку, честі, гідності та відповідальності. Організація самостійної роботи студентів означає створення умов для формування умінь планувати, організовувати, реалізовувати та корегувати власну діяльність.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Психологія організації» потребує наявності стійкої пізнавальної мотивації, бажання оволодіти професійними компетенціями діяльності практичного психолога.

Поліпшення та активізація самостійної діяльності студентів може відбуватися за допомогою застосування наступних інноваційних методів:

1. Використання активних методів навчання, що формує у студентів спрямування на свідоме засвоєння матеріалу.
2. Участь у творчій діяльності, що дозволяє активізувати пізнавальний інтерес.
3. Контроль за виконанням самостійної роботи, накопичувальна система оцінювання знань

Контроль самостійної роботи студентів включає:

- перевірку конспектів, виконаних завдань для самостійної роботи;
- відповіді на питання для самостійного опрацювання або тестові питання.

Основне завдання самостійної роботи – розвиток уміння самостійно планувати і регулювати власну навчальну діяльність, оволодівати професійними компетенціями.

Самостійна робота над навчальною дисципліною «Психологія менеджменту» включає:

- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу;
- підготовка до виступу на семінарських заняттях та підготовка до практичних занять;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- виконання практичних завдань, що передбачені для самостійної роботи;
- створення презентацій.

Знання, здобуті в результаті вивчення дисципліни «Психологія організації» є основою для подальшого поглиблення фахової спеціалізації психологів. За результатами вивчення даної дисципліни студенти складають екзамен.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни «ПСИХОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади психології організації.

Тема 1. Сучасна проблематика психології організації.

Питання для самостійного опрацювання

1. Організаційна психологія як система поведінських технологій.
Можливі реакції персоналу на проявлення організаційної середи.
2. Характеристика основних теорій поведінки людини в організації.
3. Основні методи дослідження в психології організації.

Психологічні методи вивчення організації в структурі управління: соціометрія.

Завдання для самостійної роботи

Проаналізувати основні теорії поведінки людини в організації

Література [2, 3, 7, 12; 13]

Тема 2 Психологічний аналіз структурно-функціональних особливостей організацій.

Питання для самостійного опрацювання

1. Основні характеристики організації.
2. Вплив оточення на організацію.
3. Організація як відкрита система.

Завдання для самостійної роботи

Провести психологічний аналіз структурно-функціональних особливостей організацій

Література [2, 3, 7, 12; 13]

Тема 3 Особистісний підхід в управлінні людиною та її діяльністю в організації.

Питання для самостійного опрацювання

- 1.Індивідуальний, груповий та організаційний рівні впливу на ефективність.
2. Психологічна структура особистості і можливості корегуючого впливу на людину.
- 3.Основні блоки структури особистості

Завдання для самостійної роботи

Описати основні блоки структури особистості (біологічний, психологічний, педагогічний та соціально-психологічний).

Література [1, 5, 8, 12]

Тема 4. Індивідуально-психологічні особливості персоналу.

Питання для самостійного опрацювання

- 1.Вплив статевих відмінностей на виконання професійної діяльності і поведінки співробітників.
- 2.Вплив вікових особливостей на інтелектуальну активність и продуктивність персоналу.
- 3.Особливості роботи персоналу в кризові вікові періоди.

Завдання для самостійної роботи

Розглянути та проаналізувати особистісний підхід в управлінні людиною та її діяльністю в організації.

Література [1, 5, 8, 12]

Тема 5. Лідерство і влада в організації .

Питання для самостійного опрацювання

- 1.Теорії лідерства.
- 2.Організаційна влада як базовий організаційно-психологічний процес.
- 3.Організаційна влада як психічна реальність.
- 4.Лідерство і організаційна влада.

Завдання для самостійної роботи

Написати есе на тему «Лідерство і організаційна влада».

Змістовий модуль 2. Психологічне забезпечення ефективного функціонування та розвитку організації.

Тема 6. Взаємовідношення в організаціях.

Питання для самостійного опрацювання

1. Соціально-рольові і професійно-рольові типи співробітників і особливості управління ними.
2. Особистість взаємовідношення з позитивними та негативними співробітниками
3. Характеристика основних типів позитивних та негативних людей.

Завдання для самостійної роботи

Розглянути та проаналізувати правила відновлення взаємовідношень та засоби боротьби з негативом.

.

Література [1, 3, 15, 24]

Тема 7. Попередження та ліквідація конфліктів в організації.

Питання для самостійного опрацювання

1. Сутність та причини виникнення конфліктів.
2. Конструктивні та деструктивні функції конфліктів. Управління конфліктами. Форми конфліктів. Види конфліктної боротьби.
3. Методи подолання конфліктів. П'ять основних засобів діяльності менеджерів по подоланню конфліктів.

Завдання для самостійної роботи

Проаналізувати основні психологічні техніки профілактики конфліктних ситуацій.

Література [1; 3; 8; 9; 12; 13]

Тема 8. Проблема мотивації в організаційній психології.

Питання для самостійного опрацювання

1. Мотиви і потреби людей в організаціях: потреби в безпеці; в аффіліції; в повазі; в незалежності і самостійності; в досягненнях; в владі.
2. Характеристика змістовних теорій мотивації: теорія мотивації А. Маслоу; теорія мотивації К. Альдерфера; теорія Х – У Д. Мак Грегора; двухфакторна теорія мотивації Ф. Херцберга. Програми та методи стимулювання ефективної діяльності робітників.

Завдання для самостійної роботи

Розробити програму та підібрати та методи стимулювання ефективної діяльності робітників.

Література [4, 10, 15, 20]

Тема 9. Корпоративна культура організацій

Питання для самостійного опрацювання

1. Поняття о корпоративної культурі організації. Характеристика основних елементів корпоративної культури.
2. Класифікація видів корпоративної культури.
3. Методи підтримки та зміни корпоративної культури.

Завдання для самостійної роботи

Проаналізувати основі психологічні техніки та методи підтримки та зміни корпоративної культури.

Література [[2, 10, 14, 23]

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО СТВОРЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Для створення презентацій використовується програма Microsoft Office Power Point. Мультимедійна презентація – це програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми та графіки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, відео фрагменти й анімацію, тривимірну графіку.

Основною відмінністю презентацій від інших способів подання інформації є їх особлива насиченість змістом та інтерактивність, тобто здатність певним чином змінюватися й реагувати на дії користувача.

Головна мета презентаційного повідомлення – донести аудиторії потрібну інформацію. Тому важливо знати правила оформлення презентацій, що ґрунтуються на психофізіологічних особливостях сприйняття людиною інформації.

Презентація складається із слайдів. Тож перш ніж розпочати роботу в Microsoft Office PowerPoint, варто на папері ретельно спланувати власну презентацію, а саме:

- визначитися з темою та з тим, який ілюстративний матеріал знадобиться;
- яка інформація пропонуватиметься на кожному слайді;
- якими шрифтами послуговуватиметеся тощо.

У презентації обов'язково оформлюють титульний та завершальний слайди. На титульному слайді зазвичай вказують тему презентації та її автора (прізвище, ім'я, по батькові), навчальний заклад, місто.

Інформаційні слайди містять таку інформацію:

- тема;
- діаграми, графіки, таблиці;
- визначення;
- інші необхідні текстові матеріали;
- висновки;
- література, інтернет-ресурси.

Завершальний слайд містить подяку за увагу.

Кількість слайдів у презентації залежить від мети та цільової аудиторії.

Презентація не повинна бути монотонною і громіздкою (оптимально — це 10–20 слайдів).

Оформлення текстової інформації на слайді

Для заголовків варто використовувати напівжирний шрифт. Курсив можна використати для логічного наголосу, зокрема, на формулюванні основних положень, означень тощо. Курсивом у презентаціях фахівці радять не послуговуватися. Для основної інформації слід використовувати «прямий» звичайний шрифт. Слід уникати використання більше двох різних шрифтів на одному слайді. Бажано використовувати єдиний стиль шрифту для всієї презентації. Найдрібніший для тексту презентації — шрифт 22 кеглю.

Під час оформлення презентації краще використовувати такі шрифти: - Arial - Comic Sans MS - Courier - Georgia - Tahoma - Times New Roman - Verdana Більше «повітря» між рядками: полуторний міжрядковий інтервал полегшує сприйняття інформації.

Не слід заповнювати слайд значним об'ємом інформації. Одна з найсерйозніших помилок, якої часто припускаються новачки при створенні презентацій, — прагнення заповнити весь простір слайду інформацією — текстовими блоками, ілюстраціями.

Пам'ятайте! Один слайд — одна теза (факт, думка, твердження). Створюючи тексти на слайдах, потрібно:

- використовувати короткі слова та будувати прості речення;
- рядок має містити 6–8 слів;
- усього на слайді має бути не більше 6–8 рядків;
- загальна кількість слів не повинна перевищувати 50;
- дієслова мають бути в одній часовій формі.

Текст рекомендовано вирівнювати по ширині. Не слід використовувати переноси в словах. Не слід розміщувати на слайді дослівно все, що є намір сказати словами. Великий текст дуже важко читати та й майже неможливо запам'ятати. Потрібно прагнути максимально скоротити довжину речень, відмовитися від вставних конструкцій. Текст у презентації має бути простим, лаконічним, таким, що нагадує тези, якщо, звичайно, це не цитати.

Уся інформація на слайдах має бути науковою, логічно структурованою, доступною цільовій аудиторії і повно висвітлювати тему

презентації. Під час створення текстового блоку презентації потрібно дотримуватися правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (наприклад, крапку в заголовках не ставлять).

Можна використовувати можливості комп'ютерної анімації. Проте анімація не повинна бути нав'язливою. На титульному і завершальному слайдах використання анімаційних об'єктів не допускається.

При розташуванні тексту та зображень (малюнків, схем, діаграм тощо) зазвичай керуються метою презентації:

- якщо ту саму інформацію можна передати і за допомогою тексту, і за допомогою зображення, то слід надати перевагу зображенню й додати до нього короткі субтитри;
- якщо зображення ілюструє текст, його потрібно розташувати або під текстом, який ілюструється, або ліворуч від нього;
- якщо зображення несе самостійну інформацію, то напис до нього створюють лише тоді, коли є потреба розкрити сенс зорового ряду;
- субтитри рекомендується розташовувати праворуч або під зображенням.

Фон слайдів

Фон є елементом заднього (другого) плану. Він має виділяти, підкреслювати інформацію слайда, але не закривати її. Використання різних фонів на слайдах у рамках однієї презентації не створює відчуття єдності, зв'язності, стильності інформації.

Рекомендується використовувати світлий фон слайдів.

Усі слайди презентації повинні бути виконані в єдиному стилі, тобто у єдиній кольоровій гамі, з використанням однакових шрифтів, однотипних ілюстрацій тощо.

Слід уникати розміщення світлого шрифту на темному тлі.

Графічні об'єкти у презентації

Під час використання графічних об'єктів у презентації необхідно враховувати такі рекомендації:

1. Не використовувати малюнки, фотографії поганої якості чи із спотвореними пропорціями.
2. Коректно застосовувати ілюстративний матеріал на слайді.
3. Зображення має бути не стільки фоном, скільки ілюстрацією тексту, яка допомагає по-новому його зрозуміти та розкрити.
4. Підпис малюнка має розташовуватися під малюнком.
5. Рівномірно та раціонально використовувати площу слайда.

Анімація об'єктів і зміна слайдів

Основна роль анімації в презентаціях – це вирішення питання дозування інформації. Анімуючи об'єкт у презентації, варто пам'ятати, що будь-який рухомий об'єкт знижує сприйняття, відволікає, порушує динаміку уваги.

У титульному слайді використання анімації об'єктів не допускається.

В інформаційних слайдах допускається використання анімації об'єктів тільки у випадку, якщо це необхідно для відображення змін, що відбуваються в тимчасовому інтервалі, і якщо черговість появи анімованих об'єктів відповідає структурі лекції, доповіді чи повідомлення. У решті випадків використання анімації є недоцільним.

Для всіх слайдів застосовується однотипний ефект їх переходу. Звуковий супровід анімації об'єктів і переходу слайдів використовується в разі необхідності.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

- 1.Сучасна проблематика психології організації
- 2.Сутність і значення організаційної поведінки
- 3.Психологічний аналіз структурно-функціональних особливостей організацій
- 4.Основні підходи дослідження організацій
- 5.Особистісний підхід в управлінні людиною та її діяльністю в організації.

6.Індивідуально-психологічні особливості персоналу.

7.Психологічна структура особистості і можливості корегуючого впливу на людину.

8.Лідерство і влада в організації . Характеристика феномену лідерства. Лідерство і керівництво . Лідерство і організаційна влада. Теорії лідерства.

9.Взаємовідношення в організаціях

10.Особистість взаємовідношення з позитивними та негативними працівниками

11.Попередження та ліквідація конфліктів в організації.

12.Проблема мотивації в організаційної психології.

13.Особистісний підхід в управлінні людиною та її діяльністю в організації.

14.Психологічна структура особистості і можливості корегуючого впливу на людину.

15.Корпоративна культура організацій

16.Розвиток організацій. Оптимізація режиму виробничої діяльності. Суть поняття «менеджмент».

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет і задачі організаційної психології.
2. Сутність і значення організаційної поведінки.
3. Теорія поведінки особистості в організації.
4. Основні підходи дослідження організацій.
5. Концепції і моделі організаційної поведінки.
6. Індивідуально – психологічні особливості персоналу.
7. Статеві-вікові особливості психіки і їх прояв в виробничій діяльності і поведінці персоналу.
8. Структура і динаміка неформальних відношень в виробничому колективі.
9. Рівневий підхід до аналізу організаційно – психологічних ефектів.
10. Роль і значення організаційної поведінки.
11. Особистість в системі організаційної поведінки.
12. Психологічна структура особистості і можливості корекційного впливу на людину.
13. Типи поведінки особистості в організації
14. Характеристика кар'єри і соціалізації.
15. Індивідуальна поведінка в організації.

16. Переваги особистісного підходу в порівнянні з індивідуальним у керуванні в організації.
17. Характер і темперамент в організаційній поведінці.
18. Організаційна поведінка і взаємодія
19. Характеристика групової поведінки в організації.
20. Соціально – психологічні стилі управління.
21. Роль особистості в організаційній поведінці.
22. Проблема складань груп в організації.
23. Співвідношення керівництва і лідерства, риси особистості ефективного керівника.
24. Влада і вплив в організаційній поведінці.
25. Характеристика особливостей формування команд і управління ними.
26. Лідерство і влада в організації.
27. Характеристика специфіки взаємовідношень в організації.
28. Попередження конфліктів в організації.
29. Основні теорії лідерства.
30. Корпоративна культура організацій.
31. Характеристика ділового спілкування.
32. Сутність та причини конфліктів.
33. Характеристика концепцій і моделей лідерства.
34. Структура і організація ділової наради.
35. Особливості управління конфліктами.
36. Характеристика поведінки в організації.
37. Особливості взаємовідношень з позитивними співробітниками.
38. Знищення конфліктів в організації.
39. Характеристика взаємовідношень в організації.
40. Особливості взаємовідношень з негативними співробітниками.
41. Особливості роботи з персоналом в кризові вікові періоди.
42. Загальна характеристика конфліктів в організації.
43. Вплив віку на інтелектуальну активність і продуктивність персоналу.
44. Проблема психологічної сумісності персоналу.
45. Характеристика основних точок зору на виробничий конфлікт.
46. Вплив тендерних відмінностей на професійну діяльність і поведінку.
47. Етапи розвитку колективу. Розвиток організацій.
48. Види конфліктів і їх характеристика.
49. Вплив типу нервової системи на ефективність виробничої діяльності.
50. Особливості використання соціально – рольових і професійно – рольових ігор.
51. Психологічна структура мотивації і форми мотивів.
52. Стилi ліквідації конфліктів.

53. Характеристика впливу віку особистості на продуктивність його діяльності.
54. Корируючі стратегії послаблення і посилення мотивів.
55. Характеристика методів попередження конфліктів.
56. Організаційно – адміністративний стиль управління.
57. Загальна характеристика причин виникнення конфліктів.
58. Етапи розвитку колективу.
59. Психологічні механізми мотивації персоналу.
60. Стрес на робочому місці і його подолання.
61. Характеристика основних інструментаріїв в організаційній поведінці.
62. Оптимізація режиму виробничої діяльності.
63. Організаційні фактори мотивації персоналу.
64. Особистісний потенціал і рівень домагань особистості в організаційній поведінці.
65. Психологічний аналіз структурно-функціональних особливостей організацій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Базаров Т.Ю., Еремін Б.Л. Управление персоналом: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 2003.
2. Джуэл Л. Индустриально – организационная психология. Учебник для вузов – СПб.: Питер, 2001.
3. Журавлев П. В. Менеджмент персонала: Учебное пособие / П. В. Журавлев. – М.: Издательство «Экзамен», 2004.
4. Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посібник. – К.: Міленіум. 2003.
5. Карамушка Л. М., Коломінський Н. Л., Войнович М. В., Андрос М. Є., Винославська О. В. Основи психолого-управлінського консультування: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом / Людмила Миколаївна Карамушка (ред.). – К. : МАУП, 2002.
6. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.. — К. : Либідь, 2004.
7. Кишкель Е. Н. Управленческая психология: Учебник для студ. сред. спец. учеб. заведений, обучающихся по экон. спец. и менеджменту. — М. : Высшая школа, 2002.
8. Лозниця В. С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навч. посібник. — К. : ЕксОб, 2001.
9. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління: Посібник. – К.: Академвидав, 2003.

10. Ричи Ш., Мартин П. Управление мотивацией: 12 факторов мотивации: Учеб. пособие / Е. Э. Лалаян (пер.с англ.). — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004.
11. Светлов В.А. Конфликт: модели, решения, менеджмент: Учеб. пособие — СПб. : Питер, 2005.
12. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. зал. та слухачів ін-тів після диплом. освіти / За наук. ред. Л. М. Карамушки. — К.: Фірма „ІНКОС”, 2005.
13. Хміль Ф. І. Управління персоналом: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. — К. Академвидав, 2006.
14. Цуруль О. А. Менеджмент у державних організаціях: Навч. посіб. / Київський національний економічний ун-т. — К. : КНЕУ, 2002.
15. Щёкин Г. В. Организация и психология управления персоналом: Учеб.-метод. пособие. - К.: МАУП, 2002.

Допоміжна література

1. А. М., Бочарова С. П., Землянская Е. В. Психология управления. — Х. : Фортун-пресс, 1998.
2. Барко В. І. Психологія управління персоналом органів внутрішніх справ (проактивний підхід): Монографія. — К.: Ніка-Центр, 2003.
3. В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз / Міжрегіональна академія управління персоналом. - К.: МАУП, 2005.
4. Гуменюк О. Є. Психологія впливу. — Т. : Економічна думка, 2003.
5. Дафт Р. Менеджмент. 6-е изд. / Пер. с англ. — СПб.: Питер, 2006.
6. Десслер Г. Управление персоналом. — М.: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2004.
7. Карамушка Л. М., Чеботарьова О. А. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень українськими менеджерами: результати крос-культурних досліджень. — К.: Проблеми загальної та педагогічної психології. 2002. — Т. 4. — ч. 1. — С. 90-95.
8. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект) / Міжрегіональна академія управління персоналом. — К. : МАУП, 2000.
9. Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / Пер. с англ. - М.: Дело, 1992.
10. Петков С.В. Ефективний менеджмент в органах внутрішніх справ. — Сімф. : Таврія, 2004.
11. Робинс С. П., Коултер М. Менеджмент. 6-е изд. / Пер. с англ. — М.: Издательский дом “Вильямс”, 2004.
12. Стадник А. Оценка персонала. — М.: ООО «Бегин групп», 2005.
13. Шавкун І. Г. Філософія менеджменту. — Запоріжжя : ТанDEM Арт Студія, 2007.
14. Швалб Ю. М., Данчева О. В. Практична психологія в економіці та бізнесі. - К.: Лібра, 1998.

15.Карпілянський Д.А., Назаренко В.О. Проблема менеджменту у сфері управління людськими ресурсами // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського (збірник наукових праць) № 1 – 2. – Одеса, ПДПУ імені К.Д.Ушинського, 2009. – С.144 – 154.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Вказівки щодо організації самостійної роботи студентів.....	5
Зміст самостійної роботи з дисципліни «Психологія організації».....	7
Методичні рекомендації до створення презентацій.....	11
Теми презентацій	15
Питання для самоконтролю.....	16
Список літератури.....	18